

Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård, SOU 2021:78

(S2021/06815)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors (MUCF) yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har inga synpunkter till utredningens förslag utan anser att det är bra förslag som bör stärka ungas möjligheter till en god och sammanhållen vård. MUCF är enig med utredningen om att de förslag som lagts stärker unga med olika vårdbehov. Liksom utredningen anser MUCF att de hälsoinsatser som finns för barn och unga behöver kvalitetssäkras och att de ska vara möjliga att följa upp på nationell nivå.

I avsnittet för konsekvenser för unga (s. 203) beskrivs att utredningens bedömningar syftar till att det ska vara möjligt att följa ungas hälsa. Utredningen skriver att uppföljning av ungas hälsa möjliggör att insatser kan sättas in i rätt tid. MUCF saknar en genomlysning av elevhälsans roll för att kunna erbjuda tidiga och förebyggande insatser. Elevhälsan bör kunna fungera på ett tydligare sätt än vad den gör idag för att fånga upp unga med problem och behov av vård och stöd. Återkommande har MUCF rapporterat om ungas behov av en mer närvarande elevhälsa som fungerar som en första linjens stöd för unga i skolan.

Därtill vill MUCF uppmärksamma ett antal välformulerade och viktiga bedömningar som riskerar att försvinna då de inte skrivits som förslag. Bedömningarna bör tas tillvara för att på så sätt än mer öka god och nära vård för barn och unga. Det gäller nedanstående bedömningar:

- IVO bör granska att insatser sker på likvärdiga grunder i landet och att det ska utgå från det nationella hälsovårdsprogrammet för barn och unga. (5.3.4, s. 168)
- Informationsdelning mellan vårdgivare behöver ske i högre grad för en mer sammanhållen journalföring. (5.5, s. 176)

- Regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att undersöka om det är möjligt och lämpligt att utvidga de föreslagna bestämmelserna om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation till att omfatta ytterligare grupper av barn och unga inom socialtjänsten. (5.6, s. 179)
- Staten behöver ta ett större ansvar för utformning och reglering av en nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvårdsfrågor och omsorgen. Flera olika förslag från andra utredningar pekar i denna riktning. (5.9.1, s. 190)
- Utvecklingen och användningen av nationellt fastställda termer och begrepp behöver öka väsentligt i dokumentationen. (5.9.2, s. 193)

Utöver detta saknar MUCF ett ungdomsperspektiv som sträcker sig från 13 till 25 år, allt enligt ungdomspolitik. Myndigheten har genom sitt arbete sett att det finns en problematik kopplad till 18-årsgränsen när unga blir myndiga, det påverkar särskilt unga i behov av vård av olika former. MUCF skulle önska en problematisering av 18-årsgränsens påverkan för unga i behov av vård. I avsnittet om konsekvenser för unga över 18 år (s. 206) skrivs att förslagen får positiva konsekvenser för unga över 18 år. MUCF är av en annan åsikt där. För unga med behov av vård och stöd ökar problematiken när de fyller 18 år. Samma dag som 18-årsdagen infaller övergår de till vård för vuxna, som till exempel vuxenpsykiatri. I vuxenpsykiatri är skyddet inte lika starkt som i Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). MUCF har återkommande rapporterat om hur unga hamnar mellan stolarna och riskerar att få sämre stöd än före 18 årsdagen. I problematiken finns också en könsaspekt då gruppen killar riskerar att drabbas mer tydligt av detta.

MUCF har även följande kommentar och korrigerings till texten. På sid 72 finns en felaktighet kopplad till MUCF:s enkäter. Rubriken heter *LUPP-enkäten*. Rubriken bör således ändras till *Nationella ungdomsenkäten*. Innehållet i avsnittet är en sammanblandning mellan LUPP-enkäten och den Nationella ungdomsenkäten. LUPP-enkäten delas ut av kommuners företrädare till unga i kommunen, dessa analyserar sedan resultatet. Åldersspannet i LUPP är 13–25 år. Nationella ungdomsenkäten skickas ut till 12 000 unga genom ett representativt urval. Här står MUCF för både utskick och analys. Här är åldersspannet 16–25 år.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Senior utredare Victoria C Wahlgren har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Victoria C Wahlgren
senior utredare